

Pogajanja EU z Združenimi državami Amerike o trgovini in naložbah

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 23. maja 2013 o pogajanjih EU z Združenimi državami Amerike o trgovini in naložbah (2013/2558(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju skupne izjave vrhunškega srečanja EU-ZDA z dne 28. novembra 2011 in skupne izjave čezatlantskega ekonomskega sveta EU-ZDA z dne 29. novembra 2011,
 - ob upoštevanju končnega poročila delovne skupine na visoki ravni za zaposlovanje in rast z dne 11. februarja 2013¹,
 - ob upoštevanju skupne izjave z dne 13. februarja 2013 predsednika Združenih držav Baracka Obame, predsednika Evropske komisije Joseja Manuela Barrosa in predsednika Evropskega sveta Hermana Van Rompuyja²,
 - ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 7. in 8. februarja 2013³,
 - ob upoštevanju prejšnjih resolucij, zlasti z dne 23. oktobra 2012 o trgovinskih in gospodarskih odnosih z Združenimi državami⁴,
 - ob upoštevanju skupne izjave s 73. medparlamentarnega srečanja čezatlantskega dialoga zakonodajalcev, ki je potekalo v Washingtonu 30. novembra in 1. decembra 2012,
 - ob upoštevanju končnega poročila o projektu, ki ga je pripravil Center za raziskovanje ekonomske politike v Londonu "Zmanjšanje čezatlantskih ovir za trgovino in naložbe: ekonomska analiza"⁵,
 - ob upoštevanju člena 110(2) Poslovnika,
- A. ker sta EU in ZDA največja svetovna trgovca in vlagatelja ter skupaj proizvedeta skoraj polovico svetovnega BDP in tretjino svetovne trgovine;
- B. ker sta trga EU in ZDA močno povezana, vsak dan se dvostransko trguje z blagom v vrednosti približno dveh milijard EUR, kar podpira milijone delovnih mest v obeh gospodarstvih; ker so naložbe EU in ZDA resnični pogon čezatlantskih odnosov in so dvostranske naložbe leta 2011 skupaj znašale več kot 2,394 bilijonov EUR;
- C. ker bi lahko v skladu s poročilom o oceni učinka, ki ga je pripravila Evropska komisija na podlagi poročila Centra za raziskovanje ekonomskih politik, ambiciozen, celovit in v celoti izvajan sporazum o čezatlantskem trgovinskem in naložbenem partnerstvu, prinesel pomembne gospodarske koristi tako EU (119,2 milijarde EUR letno) kot ZDA (94,9

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/february/tradoc_150519.pdf

² http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-94_en.htm

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/SL/ec/135327.pdf

⁴ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0388.

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150737.pdf

milijarde EUR letno); ker bi se lahko tako izvoz EU v ZDA povečal za 28 %, skupni izvoz EU pa za 6 %, kar bi koristilo tako izvoznikom blaga in storitev EU kakor potrošnikom EU;

- D. ker imajo EU in ZDA skupne vrednote, primerljiva pravna sistema ter visoke, čeprav različne, delovne standarde in standarde za varstvo potrošnikov in okolja;
- E. ker se globalno gospodarstvo še vedno sooča z izzivi in pojavom novih akterjev, tako EU kakor ZDA pa morajo izkoristiti vse možnosti tesnejšega gospodarskega sodelovanja, da bi si zagotovile koristi od mednarodnega trgovanja pri reševanju gospodarske krize ter za vzdržno svetovno gospodarsko okrevanje;
- F. ker je po vrhunskem srečanju EU-ZDA, ki je potekalo novembra 2011, delovna skupina na visoki ravni za zaposlovanje in rast dobila nalogo, da opredeli možnosti za povečanje trgovine in naložb, ki bi prispevale k ustvarjanju delovnih mest, gospodarski rasti in konkurenčnosti v vzajemno korist;
- G. ker je delovna skupina na visoki ravni za zaposlovanje in rast skupaj analizirala širok izbor možnosti za širjenje čezatlantske trgovine in naložb in je v svojem končnem poročilu sklenila, da bi obema gospodarstvom najbolj koristil celovit sporazum o trgovini in naložbah;
- H. ker je EU prepričana, da je razvoj in okrepitev večstranskega sistema bistven cilj; ker pa to ne izključuje dvostranskih sporazumov, ki bi presegali zaveze Svetovne trgovinske organizacije in dopolnjevali večstranska pravila, saj regionalni sporazumi in sporazumi o prosti trgovini zagotavljajo večjo uskladitev standardov in širšo liberalizacijo, ugodno za večstranski trgovinski sistem;
- I. ker je Komisija 12. marca 2013 predlagala, da se odobri začetek pogajanj in osnutek pogajalskih direktiv za obravnavo v Svetu;

Strateške, politične in gospodarske okoliščine

1. meni, da je treba ponovno potrditi in poglobiti strateški pomen gospodarskih odnosov med EU in ZDA, ki bi morale oblikovati skupne pristope do svetovne trgovine, naložb in trgovinskih vprašanj, kot so standardi, norme in predpisi, da bi razvili širši čezatlantski pristop in skupen niz strateških ciljev;
2. meni, da je za EU in ZDA bistvenega pomena, da uresničijo neizkoriščeni potencial resnično povezanega čezatlantskega trga, da bi kar najbolj povečali ustvarjanje dostojnih delovnih mest in spodbudili možnost pametne, močne, trajnostne in uravnotežene rasti; meni, da je to najbolj ustrezen trenutek, ob upoštevanju sedanje gospodarske krize, položaja finančnih trgov in pogojev financiranja, visoke stopnje javnega dolga, visokih stopenj brezposelnosti in slabih napovedi glede rasti na obeh straneh Atlantika ter koristi, ki jih ponuja resnično usklajen odziv na te skupne probleme;
3. meni, da bi morala EU črpati iz svojih bogatih izkušenj, pridobljenih v pogajanjih o temeljitih in celovitih dvostranskih trgovinskih sporazumih, da bi dosegla še ambicioznejše rezultate z ZDA;

Končno poročilo delovne skupine na visoki ravni

4. pozdravlja končno poročilo delovne skupine na visoki ravni in popolnoma podpira priporočilo, naj se začnejo pogajanja o celovitem sporazumu o trgovini in naložbah;
5. pozdravlja naslednje poudarke v končnem poročilu: (i) čim večje izboljšanje vzajemnega dostopa na trg blaga, storitev, naložb in javnih naročil na vseh ravneh upravljanja; (ii) zmanjšanje netarifnih ovir in povečanje skladnosti regulativnih ureditev; (iii) razvoj skupnih pravil za obravnavanje skupnih trgovinskih izzivov in priložnosti;
6. podpira stališče, da je glede na že obstoječe nizke povprečne tarife za izkoriščanje potenciala čezatlantskih odnosov bistvena odprava netarifnih ovir, ki zadevajo zlasti carinske postopke, tehnične standarde in regulativne omejitve onkraj meja; podpira cilj, ki ga predlaga delovna skupina na visoki ravni za rast in zaposlovanje, o postopnem približevanju k še bolj povezanemu čezatlantskemu trgu;
7. pozdravlja priporočilo, naj se preučijo novi načini za zmanjšanje nepotrebnih stroškov in upravnih zamud zaradi predpisov, obenem pa naj se dosega stopnja zdravstva, varnosti in varstva okolja, ki bo ustrezala obema stranema, ali pa naj se zakoniti regulativni cilji še drugače uresničujejo;

Pogajalski mandat

8. ponovno izraža podporo temeljitemu in celovitemu sporazumu o trgovini in naložbah z ZDA, ki bi podpiral ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest za evropske delavce, neposredno koristil evropskim potrošnikom in ponudil nove priložnosti podjetjem EU, zlasti malim in srednjim, za prodajo blaga in storitev v ZDA, zagotovil popoln dostop do trgov javnih naročil v ZDA in izboljšal priložnosti za naložbe EU v ZDA;
9. poziva Svet, naj sledi priporočilom iz končnega poročila delovne skupine na visoki ravni in Komisiji podeli mandat za začetek pogajanj z ZDA o sporazumu za čezatlantsko trgovinsko in naložbeno partnerstvo;
10. poudarja, da mora biti ta sporazum ambiciozen in zavezujoč na vseh ravneh upravljanja na obeh straneh Atlantika, tudi za vse regulatorje in druge pristojne organe; poudarja, da mora sporazum voditi do trajne dejanske vzajemne odprtosti trga in pospeševanja trgovine ter da bi v njem morali biti posebej poudarjeni strukturni načini za doseganje večjega zblíževanja predpisov na obeh straneh Atlantika; meni, da sporazum ne bi smel pomeniti nevarnosti poseganja v kulturno in jezikovno raznolikost Unije, zlasti na avdiovizualnem področju in v sektorju kulturnih storitev;
11. meni, da je nujno, da Unija in njene države članice ohranijo možnost varovanja in razvijanja svojih kulturnih in avdiovizualnih politik, in to v okviru svojih veljavnih zakonov, standardov in sporazumov; zato poziva, da se v pogajalskem mandatu jasno navede izvzetje kulturnih in avdiovizualnih storitev, vključno s tistimi, ki so na voljo na spletu;
12. poudarja, da je intelektualna lastnina ena izmed gonilnih sil inovacij in ustvarjanja ter steber na znanju temelječega gospodarstva; prav tako poudarja, da mora sporazum vključevati močno varstvo natančno in jasno opredeljenih področij pravic intelektualne lastnine, vključno z geografskimi označbami, ter biti v skladu z veljavnimi mednarodnimi sporazumi; meni, da bi bilo treba druga razhajanja glede pravic intelektualne lastnine rešiti v skladu z mednarodnimi standardi o varstvu;

13. meni, da bi moral sporazum zagotavljati polno spoštovanje standardov EU na področju temeljnih pravic; ponavlja svojo podporo visoki stopnji varstva osebnih podatkov, kar bi koristilo potrošnikom na obeh straneh Atlantika; meni, da mora sporazum upoštevati določbe o varstvu osebnih podatkov iz Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS)
14. poudarja pomen, ki ga ima sektor prevoza za rast in delovna mesta, zlasti v letalstvu, kjer trgi EU in ZDA izvajajo 60 % svetovnega letalskega prevoza; poudarja, da je treba na pogajanjih smiselno obravnavati sedanje omejitve pri pomorskih in letalskih prevoznih storitvah evropskih podjetij, tudi v povezavi s tujim lastništvom letalskih družb in vzajemnostjo pri kabotaži ter nadzoru pomorskega tovora;
15. poudarja vrednost ocen na podlagi tveganja in izmenjave informacij med obema strankama glede nadzora trga in prepoznavanja ponarejenih izdelkov;
16. zlasti pozdravlja priporočilo delovne skupine na visoki ravni, naj EU in ZDA obravnavajo okoljske vidike in vidike delovne zakonodaje na področju trgovine in trajnostnega razvoja; meni, da je treba upoštevati izkušnje, pridobljene pri prejšnjih trgovinskih sporazumih EU in trajnih zavezah EU-ZDA, da bi okrepili razvoj in uveljavljanje delovne in okoljske zakonodaje in politik ter spodbujali temeljne standarde in merila Mednarodne organizacije dela ter dostojno delo in trajnostni razvoj; spodbuja usklajevanje standardov družbene odgovornosti gospodarskih družb; priznava, da bo doseganje skupnih standardov najverjetneje pomenilo tehnične in politične izzive, ter poudarja, da je treba skupaj zagotoviti, da se ne bodo zmanjšale okoljske ambicije;
17. poudarja občutljivost nekaterih pogajalskih področij, kot je kmetijski sektor, kjer se odnos ZDA in EU do gensko spremenjenih organizmov, kloniranja in zdravja potrošnikov ponavadi razlikuje; meni, da okrepljeno sodelovanje pri kmetijskem trgovanju ponuja priložnosti, in poudarja pomen ambicioznega in uravnoveženega rezultata na tem področju; poudarja, da sporazum ne sme posegati v temeljne vrednote partnerjev, na primer previdnostno načelo v EU; poziva ZDA, naj kot ukrep za ustvarjanje zaupanja odpravi prepoved uvoza evropskih proizvodov iz govejega mesa;
18. poudarja, da morajo biti finančne storitve vključene v pogajanja o čezatlantskem trgovinskem in naložbenem partnerstvu, ter glede tega poziva, naj se posveti posebno pozornost enakovrednosti, vzajemnemu priznanju in zbliževanju ter ekstrateritorialnosti, ki so osrednjega pomena za obe strani; poudarja, da bi bila konvergenca v smeri skupnega finančnega regulativnega okvira med ZDA in EU koristna; poudarja, da je treba dostop do trga obravnavati kot pozitiven korak, a da so varnostni nadzorni procesi bistvenega pomena za primerno konvergenco; poudarja, da je treba čim bolj zmanjšati negativni vpliv ekstrateritorialnosti in da se ne sme dopustiti, da bi omajal skladen pristop do urejanja finančnih storitev;
19. ponovno izraža podporo odpravi nepotrebnih regulativnih ovir ter spodbuja Evropsko komisijo in vlado ZDA, naj v sporazum vključita mehanizme (vključno z regulativnim sodelovanjem v začetni fazi) za preprečevanje prihodnjih ovir; meni, da morajo biti boljši predpisi ter zmanjšanje regulativnih in upravnih bremen prednostna vprašanja pri pogajanjih o tem partnerstvu, večje zbliževanje predpisov na obeh straneh Atlantika pa bi moralo privedi do bolj racionalizirane ureditve, ki bo lahko razumljiva in izvedljiva, zlasti za mala in srednja podjetja;

20. ponovno izraža prepričanje, da lahko celovit sporazum med EU in ZDA o trgovini in naložbah privede do obojestranskih koristi v obeh gospodarstvih in da bi poglobitev povezovanja bistveno povečala koristi za obe gospodarstvi; je prepričan, da bi usklajevanje regulativnih tehničnih standardov EU in ZDA, kjer je to mogoče, zagotovilo, da bodo EU in ZDA še naprej določale globalne standarde, in omogočilo mednarodne standarde; je prepričan, da je treba previdno preučiti in ponazoriti koristi tega sporazuma za svetovno trgovino in svetovno oblikovanje standardov;
21. ponovno opozarja, da mora Komisija v pogajalskem postopku proaktivno vzpostavljati stike in nadaljevati pregledno sodelovanje s številnimi zainteresiranimi stranmi, vključno s predstavniki podjetij, okoljevarstveniki, predstavniki potrošnikov, sindikatov in drugimi predstavniki, da bi zagotovili razprave na osnovi dejstev, zgradili zaupanje v pogajanja, pridobili sorazmeren prispevek različnih strani in spodbudili podporo javnosti, saj bi upoštevali pomisleke zainteresiranih strani; spodbuja vse zainteresirane strani, naj aktivno sodelujejo in predlagajo pobude ter posredujejo informacije, pomembne za pogajanja;
22. opozarja, da bi morala kakovost imeti prednost pred roki, in verjame, da pogajalci ne bodo hiteli doseči dogovora, ki ne bi zagotavljal otipljivih in bistvenih koristi za naša podjetja, delavce in državljane;

Vloga Parlamenta

23. z veseljem pričakuje začetek pogajanj z ZDA, da jim bo pozorno sledil in prispeval k njihovemu uspešnemu izidu; opozarja Komisijo na njeno obveznost, da Parlament nemudoma in v celoti obvešča o vseh fazah pogajanj (pred krogi pogajanj in po njih); se zavezuje, da bo obravnaval zakonodajna in regulativna vprašanja, ki bi lahko izhajala iz pogajanj in prihodnjega sporazuma; ponovno poudarja svojo temeljno odgovornost, in sicer zastopanje državljanov Evropske unije, in z veseljem pričakuje, da bo med pogajalskim procesom lahko omogočil vključujoče in odprte razprave; se zavezuje k dejavni vlogi pri sodelovanju s kolegi iz ZDA pri uvajanju novih pravil;
 24. je zavezan tesnemu sodelovanju s Svetom, Komisijo, kongresom in vlado ZDA ter zainteresiranimi stranmi, da bi razvili popoln ekonomski, socialni in okoljski potencial čezatlantskih gospodarskih odnosov ter okrepili vodstvo EU in ZDA pri liberalizaciji in ureditvi trgovine in tujih naložb; je zavezan k spodbujanju globljega dvostranskega sodelovanja med EU in ZDA, da bi uveljavili njuno vodilno vlogo v mednarodni trgovini in naložbah;
 25. opozarja, da bo Parlament v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije pozvan, naj odobri prihodnji sporazum o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb ter da je treba zato v vseh fazah ustrezno upoštevati njegova stališča;
 26. opozarja, da si bo Parlament prizadeval spremljati izvajanje prihodnjega sporazuma;
- o
- o o
27. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in kongresu ZDA.

